

FRA STUDIEDIREKTØREN

Sakstype: Diskusjonssak
Saksnr.: 2012/10577
Møte nr.: 6/2012
Møtedato: 11. oktober 2012
Notatdato: 4. oktober 2012
Arkivsaksnr.:
Saksbehandler:

NOTAT

TIL

UNIVERSITETETS STUDIEKOMITE

Høring – forskrifter om rammeplan for lærerutdanning trinn 8-13

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet (KD) har sendt på høring forslag til rammeplaner for lærerutdanning for trinn 8-13. Det er til sammen fem rammeplaner som er på høring, hvor det vil være de to siste som er mest aktuelle for Universitetet i Oslo:

- 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag
- Yrkesfaglærerutdanning for trinn 8 -13
- Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8 -13
- 5-årig integrert lektorutdanning for trinn 8 -13
- Praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8 -13

Vi viser til brevet fra KD for mer informasjon om prosessen med å utarbeide forslagene til rammeplaner, merknader og nasjonale retningslinjer.

Universitetsdirektøren skisserte i notat 24. september 2012 den interne prosessen som skal lede fram til et høringssvar fra UiO. Universitetsdirektøren gav Det utdanningsvitenskapelige fakultet i oppdrag å utforme utkast til høringssvar fra UiO. Fakultetet må påse at synspunkter fra fakultetene som deltar i Lektorprogrammet og fra studentene blir ivaretatt. Studiekomiteen og programrådet for Lektorprogrammet skal behandle høringen, og endelig høringssvar godkjennes av UiOs ledelse.

De nye rammeplanene blir etter alt å dømme vedtatt i begynnelsen av 2013, med sikte på innfasing for nye studenter fra høsten 2013. Det utdanningsvitenskapelige fakultet har derfor parallelt med høringen nedsatt en prosjektgruppe som skal gi råd om justeringer/endringer i UiO's eksisterende

program- og studieretningsplaner for den 5-årige integrerte lektorutdanningen slik at denne imøtekommer forskriften, i første omgang slik denne foreligger i forslags form.

Sentrale problemstillinger

Formålet med å legge saken fram for studiekomiteen er å få innspill til UiOs høringsprosess. Hvilke forhold er de viktigste for UiO å melde inn til Kunnskapsdepartementet, hva bør UiO legge vekt på i sin høringsuttalelse?

Studieavdelingen ser at blant annet følgende spørsmål bør vurderes i forbindelse med høringen:

- Er forslaget om opptakskrav til praktisk-pedagogisk utdanning hensiktsmessig? (Ett eller to fag, krav om at minst ett fag på masternivå, karakterkrav for opptak.)
- Er forslagene til læringsutbyttebeskrivelser for lektorutdanningen og for praktisk-pedagogisk utdanning hensiktsmessige og på et passende nivå?
- Er den foreslåtte strukturen for lektorutdanning hensiktsmessig? (Minst 160 sp i fag 1, minst 60 sp i fag 2, minst 60 sp i profesjonsfag.)

Det er ikke åpenbart hvordan strukturen med forskrift om rammeplan, nasjonale retningslinjer for fagene og indikatorer for hva som kjennetegner lærerutdanning vil fungere. UiO vil vurdere å be KD om en avklaring på dette punktet før UiOs høringsuttalelse ferdigstilles.

Monica Bakken
Studiedirektør

Hanna Ekeli
seksjonssjef

Vedlegg:

1. Brev fra KD om høring om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8-13.
2. Innspill fra UiO til rammeplanutvalget for lærerutanning trinn 8-13.
3. Notat fra universitetsdirektøren til utvalgte fakulteter om intern høringsprosess.

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Deres ref.

Vår ref.
12/3854

Dato
31.08.2012

Forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8 – 13

Høring

Kunnskapsdepartementet (KD) sender med dette på høring forslag til forskrifter om rammeplaner for følgende lærerutdanninger:

- 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag
- Yrkesfaglærerutdanning for trinn 8 -13
- Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8 -13
- 5-årig integrert lektorutdanning for trinn 8 -13
- Praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8 -13

KD etablerte i 2011 et eget prosjekt med mandat til å utvikle forskriftsforslag. Under ledelse av en bredt sammensatt styringsgruppe ble det nedsatt tre rammeplanutvalg. Det har vært gjennomført åpne og inkluderende arbeidsprosesser for å sikre god forankring hos berørte parter. Det samiske perspektivet har vært ivaretatt gjennom representasjon i rammeplanutvalgene.

De høringsforslagene som med dette sendes på høring baserer seg i all hovedsak på utkastene som de tre rammeplanutvalgene og styringsgruppen har oversendt Kunnskapsdepartementet.

Mål

Grunnlaget for arbeidet er Stortingets behandling av St.meld. nr. 11 (2008-2009) *Læreren – Rollen og utdanningen* med tilhørende Innst. S. nr. 185 (2008 – 2009), samt innføringen av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning.

Det overordnede mål har vært å legge til rette for en kvalitetsheving av lærerutdanningene for trinn 8 - 13, tilpasset skolens behov for lærerkompetanse. Utvalgenes mandat var å utvikle integrerte, forskningsbaserte og profesjonsrettede lærerutdanninger.

I arbeidet er det lagt vekt på å styrke samspillet mellom *fag, fagdidaktikk, profesjonsfag* og *praksisopplæring*. Det nye *Profesjonsfaget* skal danne den lærerfaglige plattformen i utdanningene. Det er også lagt vekt på at FoU-kompetansen i lærerutdanningene må styrkes slik at undervisningen i utdanningen og i skolen bygger på solid og oppdatert kunnskap. Dette vil bidra til å legge et mer systematisk grunnlag for lærernes yrkesutøvelse og kompetanseutvikling.

Rammeplanutvalgenes arbeid har hatt en særlig innretning mot trinn 8 – 13. Kravene til kompetanse for å bli tilsatt som lærer og for å undervise, er som kjent nærmere fastsatt i forskrift til opplæringsloven av 23.06.2006 nr. 724, Kompetanseforskriften.

Høringen

I de vedlagte høringsutkastene til forskrifter har departementet foretatt noen mindre justeringer i forhold til de forslagene rammeplanutvalgene hadde utarbeidet. Departementet ser det som viktig å få en til en reell høring av de forslagene som rammeplanutvalgene har utarbeidet og har derfor valgt å beholde substansen i forslagene uendret. Rammeplanutvalgene har også utarbeidet merknader til forskriftsforslagene. Videre har de utviklet forslag til nasjonale retningslinjer for de berørte utdanningene. Retningslinjene fastsettes ikke av Kunnskapsdepartementet og sendes derfor ikke på høring.

Rammeplanutvalgenes forskriftsforslag, merknader samt nasjonale retningslinjer er tilgjengelig på lenkene under:

<http://www.hioa.no/Om-HiOA/Rammeplanutvalg/Rammeplanutvalget-for-YFL-og-PPU-yrkesfag>

<http://uit.no/Content/306734/Rapport%20om%20utvalgsarbeidet.pdf>

<http://www.nih.no/om-nih/aktuelt/kds-rammeplanutvalg/utvalgets-oversendelse-til-kd/>

Sentrale problemstillinger i forslagene

Forslag til forskrift for faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag

I tråd med mandatet er det utformet forslag til felles forskrift for faglærerutdanningene i Formgiving, kunst og håndverk, Musikk, dans og drama og Kroppsøving. Den enkelte utdannings særpreg er ivaretatt i nasjonale retningslinjer.

Det foreslås at det innføres spesielle opptakskrav for faglærerutdanningene, ved at det stilles krav om minimum 35 skolepoeng og karakteren 3 eller bedre i norsk. I utkastet foreslås det at det ikke skal stilles krav om karakteren 3 i matematikk av rekrutteringshensyn.

Som kjent er opptakskravene til grunnskolelærerutdanning og femårig integrert masterutdanning minimum 35 skolepoeng og karakteren 3 eller bedre i norsk og matematikk. Dersom de foreslåtte opptakskrav til faglærerutdanningene skal innføres, vil disse skille seg opptakskravene til andre lærerutdanninger.

Spørsmålet om opptakskrav for faglærerutdanningene vil bli vurdert i forbindelse med neste revisjon av opptaksforskriften, og det vil derfor ikke bli fastsatt spesielle opptakskrav for faglærerutdanningene i forbindelse med ikrafttredelse av ny forskrift om rammeplan for utdanningene. Høringsinstansene er likevel velkomne til å gi innspill til forslaget nå.

Det vises for øvrig til vedlagte forslag til rammeplan for faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag.

KD ber om høringsinstansenes vurderinger av forslaget.

Forslag til forskrift for lektorutdanning for trinn 8 - 13

Det foreslås å regulere 5-årig integrert lektorutdanning i egen forskrift kalt "Lektorutdanning for trinn 8 – 13". Med dette ønsker en å tydeliggjøre og formalisere kravet til integrering av fagstudier, pedagogikk, fagdidaktikk og praksis.

Videre foreslås det en fordypningsoppgave som et "stopp-punkt" mellom tredje og fjerde studieår, og denne må være bestått for at studenten skal kunne gå videre til fjerde studieår.

Det vises for øvrig til vedlagte forslag til forskrift om rammeplan for lektorutdanning for trinn 8 – 13.

KD ber om høringsinstansenes vurderinger av forslaget.

Forslag til forskrift for praktisk pedagogisk utdanning (PPU) for trinn 8 - 13

Det foreslås at det stilles krav om to undervisningsfag for opptak til PPU, hvorav ett fag skal ligge på mastergradsnivå. Tall fra DBH viser at av det i 2011 ble uteksaminerte 1851 PPU kandidater. Av disse hadde 450 kandidater mastergrad, 851 hadde bachelorgrad og 581 kandidater hadde enkeltfag som grunnlag for opptaket til PPU. Det foreslås at de nye opptakskravene til PPU iverksettes fem år etter at forskriften er fastsatt for å gi framtidige studenter tilpasningstid.

De foreslåtte opptakskravene vil umuliggjøre opptak til PPU for kandidater med 3- og 4-årige utdanninger i utøvende kunstfag. Dersom forslaget skulle bli vedtatt, vil

departementet utvikle opptaksbestemmelser som sikrer at også kandidatene fra disse utdanningene kan kvalifisere seg for læreryrket gjennom PPU.

Dersom forslaget til opptakskrav skulle bli vedtatt, vil Kunnskapsdepartementet også vurdere å tillemppe opptaksbestemmelsene for å sikre at bachelorkandidater i realfag og teknologi kan tas opp til PPU. Disse kandidatene får i dag ettergitt studielån etter fullført PPU. Tiltaket er nedfelt i regjeringens realfagsstrategi.

Departementet vil overfor lærerutdanningsinstitusjonene understreke forslaget til krav om at fagdidaktikken skal knyttes til fagene i studentenes fagkrets, og at undervisning i fagdidaktikk, pedagogikk og praksis skal tilpasses undervisning på trinn 8-13. Dette er nærmere omtalt i merknader til forskriftsforslaget, første avsnitt s. 27.

Det vises for øvrig til vedlagte forslag til forskrift om rammeplan for Praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8-13.

KD ber om høringsinstansenes vurderinger av forslaget.

Forslag til forskrift for yrkesfaglærerutdanning og PPU for yrkesfag

Det foreslås at det fastsettes en egen forskrift om PPU for yrkesfag der opptakskravet er 3-årig relevant profesjonsrettet bachelorutdanning.

Kandidater med fagbrev skal ifølge forslaget kun vurderes for opptak til 3-årig yrkesfaglærerutdanning. Det foreslås å etablere en systematisk og nasjonal ordning for realkompetansevurdering og derved innpassing av kandidatene. Videre foreslås det kandidatene skal kunne få avkortet studiet med inntil ett år på grunnlag av slik realkompetansevurdering. Det forutsettes at studiet tilrettelegges fleksibelt slik at det kan kombineres med arbeid.

Forslagene begrunnes med at det er behov for mer kompetente og profesjonelle yrkesfaglærere som kan ivareta både bredde- og dybdekompetanse i den yrkesfaglige opplæringen og for å møte utfordringene i videregående opplæring.

Det vises for øvrig til vedlagte forslag til forskrifter om rammeplan for yrkesfaglærerutdanning og for PPU for yrkesfag, samt begrunnelser og merknader, jf. lenke til nettside.

KD ber om høringsinstansenes vurdering av forslaget.

Høringsfrist

Høringsuttalelser sendes Kunnskapsdepartementet på e-post postmottak@kd.dep.no. Uttalelsene vil bli publisert på departementets nettside www.regjeringen.no/kd

Høringsinstansene bes vurdere behovet for å innhente uttalelser fra underliggende virksomheter.

Utdanning etter nye rammeplaner skal etter planen iverksettes med virkning fra og med studiestart høsten 2013.

Høringsfristen er **30. november 2012.**

Med hilsen

Bente Lie (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Grethe Sofie Bratlie
Avdelingsdirektør

Vedlegg:

Forslag til forskrift om rammeplan for

1. Faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag
2. Lektorutdanning for trinn 8 – 13
3. Praktisk-pedagogisk utdanning trinn 8 – 13
4. Yrkesfaglærerutdanning
5. Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag

Kopi med vedlegg:

Sametinget

Adresseliste

Departementene
Universiteter og høyskoler
Universitets- og høgskolerådet
Nettverk for private høgskoler
Norges forskningsråd
NOKUT
SIU
Samordna opptak
Norgesuniversitetet
Norsk forbund for fjernundervisning
Uninett AS
Vox
Utdanningsdirektoratet
De faglige rådene v/Utdanningsdirektoratet
Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) v/Utdanningsdirektoratet
KS
Oslo Kommune
Fylkesmennene
NSO
Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet
Elevorganisasjonen
Foreldreutvalget for grunnskolen
Utdanningsforbundet
Forskerforbundet
Norsk Lektorlag
Norsk Skolelederforbund
Skolenes landsforbund
Lærernes Yrkesforbund
Musikernes Fellesorganisasjon
NITO
Tekna
Naturviterne
Fellesorganisasjonen
Norges Juristforbund
Norges Sykepleieforbund
Samfunnsøkonomenes Fagforening
Siviløkonomene
NTL
Fagforbundet
UNIO
LO
Akademikerne
YS
Næringslivets Hovedorganisasjon
HSH
Abelia

Norsk kulturråd
Språkrådet
Fellesrådet for kunstfagene i skolen
Musikk i skolen
Fremmedspråksenteret
Kunst- og kultursenteret
Lesesenteret
Matematikksenteret
Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring
Naturfagsenteret
Nynorsksenteret
RENATE
Senter for IT i utdanningen (ITU)
Skrivesenteret
Riksrevisjonen
Redd Barna
Barneombudet
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Statens råd for funksjonshemmede
Samarbeidsorganet for funksjonshemmedes organisasjon (SAFO)
Dysleksiforbundet i Norge
Institutt for Kristen Oppseding
KIM – Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene
Norsk senter for Menneskerettigheter
Norsk Presseforbund
Innovasjon Norge

Forskrift om rammeplan for 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet [dato] med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15 § 3-2 annet ledd.

§ 1 VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL

Forskriftens virkeområde er 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag; Formgivning, kunst og håndverk; Kroppsøving og idrettsfag og Musikk, dans og drama, som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1. Forskriften definerer de nasjonale rammene for de 3-årige faglærerutdanningene for grunnopplæringen.

Forskriftens formål er å sikre at utdanningsinstitusjonene tilbyr profesjonsrettete og forsknings- og erfaringsbaserte faglærerutdanninger med høy faglig kvalitet, slik at utdanningene anerkjennes som kvalitativt gode profesjonsutdanninger. Institusjonene skal legge til rette for integrerte faglærerutdanninger med helhet og sammenheng mellom fag, fagdidaktikk, profesjonsfag og praksisopplæring. Utdanningene skal forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for grunnopplæringen.

Forskriften skal sikre at faglærerutdanningene bidrar til forståelse for den inkluderende skole, uavhengig av forutsetninger, sosial, kulturell og språklig bakgrunn. Faglærerutdanningene skal kvalifisere kandidatene til å ivareta opplæring om samiske forhold, herunder kjennskap til den statusen urfolk har internasjonalt og, de rettigheter som samiske barn har i Norge, og kunne bruke elementer fra samisk kultur innen sitt fagområde.

§ 2 LÆRINGSUTBYTTE

Kandidaten skal etter fullført faglærerutdanning ha følgende helhetlige læringsutbytte, definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, som fundament for arbeid i skolen og videre kompetanseutvikling.

Læringsutbyttet skal relateres til innholdet og arbeidsmåtene i hver enkelt av faglærerutdanningene.

KUNNSKAP

Kandidaten

- har faglig dybde i eget fagområde og inngående fagdidaktiske kunnskaper i fagene som inngår i utdanningen, og kunnskap om utviklingen av skolen som organisasjon og fagene som skole-, kultur-, og forskningsfag
- har kunnskap om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og rettigheter og plikter for elevene og skolen
- har bred kunnskap om klasseledelse, læringsmiljø og utvikling av gode relasjoner til og mellom elever
- har bred kunnskap om arbeidsmetoder, læringsstrategier, læringsressurser og ulike læringsarenaer og om sammenhengen mellom mål, innhold, arbeidsmåter, rammebetingelser og vurdering
- har kunnskap om individuell og skolebasert vurdering med vekt på utfordringene for vurderingsarbeidet i de praktiske og estetiske fagene

- har kunnskap om barn- og unges oppvekstmiljø, ungdomskultur, livsløpsutvikling og identitetsarbeid
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen og de praktiske og estetiske fagene, og kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet

FERDIGHETER

Kandidaten

- kan, med utgangspunkt i styringsdokumenter og forsknings- og erfaringsbasert kunnskap, planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning, selvstendig og i samarbeid med andre
- kan bruke ulike uttrykk og teknikker i utøvende og skapende aktiviteter, reflektere over egen faglige utøvelse og justere denne under veiledning
- kan tilrettelegge for utfoldelse, opplevelse og erkjennelse samt veilede og samarbeide med kolleger for å styrke de praktiske og estetiske dimensjoner i alle fag og i skolen som helhet
- kan motivere og veilede elevene, og tilpasse opplæringen til elevenes evner og anlegg, interesser og sosiale og kulturelle bakgrunn
- kan vurdere elevers læring og utvikling i forhold til opplæringens mål, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elever kan vurdere egen læring
- kan finne, vurdere, bruke og henvise til relevant forsknings- og utviklingsarbeid og annet aktuelt fagstoff, og framstille dette slik at det belyser en problemstilling

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten

- har innsikt i relevante fag- og profesjonsetiske problemstillinger, kan bidra i et profesjonelt fellesskap og til utvikling av skolens faglige og pedagogiske miljø
- kan beherske norsk muntlig og skriftlig og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng
- kjenner til innovasjonsprosesser, kan inspirere til og legge til rette for nytenkning og entreprenørskap og kan involvere lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv i opplæringen.
- kan bidra til et godt samarbeid mellom skole og hjem og sammen med foresatte og faglige instanser identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig, delta i faglige diskusjoner innenfor fagområdet og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre

§ 3 STRUKTUR OG INNHOLD FOR FAGLÆRERUTDANNING

Faglærerutdanningene skal kvalifisere for arbeid med de praktiske og estetiske fagene i skolen. Institusjonene må legge til rette for progresjon i utdanningen.

Faglærerutdanningene omfatter 120 studiepoeng i praktiske og estetiske fag og 60 studiepoeng i profesjonsfag. Fagdidaktikk, med et omfang på 30 studiepoeng, skal være integrert både i de

praktiske og estetiske fagene og profesjonsfaget. Profesjonsfag, fagdidaktikk, de praktiske og estetiske fagene og praksisopplæringen skal gå over alle 3 årene i utdanningen.

Profesjonsfaget skal ivareta sammenhengen mellom praktiske og estetiske fagområder, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. I profesjonsfaget inngår også vitenskapsteori og metode.

Bacheloroppgaven i det 3. studieåret er obligatorisk, skal være profesjonsrettet og forankret både i profesjonsfaget og i aktuelle skolefag og utgjøre 15 studiepoeng av profesjonsfaget.

Praksisopplæringen skal tilsvare 70 arbeidsdager i praksisskolene. Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. Det skal være progresjon i praksisopplæringen, og den skal være tilpasset faglærerutdanningenes fag og knyttet til ulike deler av skolens virksomhet. Studentene skal ha praksis både i grunnskolen og i videregående opplæring. Deler av praksis kan legges til kulturskole og annen opplæring og formidling knyttet til faglig og kulturelt arbeid med barn, unge og voksne.

Lærerutdanningsinstitusjonene skal legge til rette for at studentene får et internasjonalt perspektiv på studiet og lærerarbeidet. Institusjonene skal også legge til rette for at studentene kan ta deler av faglærerutdanningen i utlandet og skal fastsette vilkår for at studentene kan få godkjent oppholdet som del av fagstudiet og av praksisopplæringen.

§ 4 NASJONALE RETNINGSLINJER, KJENNETEGN OG PROGRAMPLAN

Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for fagene og indikatorer for hva som kjennetegner lærerutdanning av høy kvalitet. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplaner for faglærerutdanningene med bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Programplanen skal vedtas av institusjonens styre.

§ 5 FRITAKSBESTEMMELSER

Eksamen eller prøve som ikke er avlagt etter denne rammeplanen for faglærerutdanningene, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3 – 5 lov om universitet og høyskoler. Fritak skal føres på vitnemålet.

§ 6 IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSREGLER

Forskriften trer i kraft [dato]. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2013-2014.

Studenter som følger tidligere rammeplaner har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 1. august 2017. Fra dette tidspunkt oppheves rammeplanene for de 3-årige faglærerutdanningene i Formgiving, kunst og håndverk; Kroppsøving og idrettsfag og Musikk, dans og drama, fastsatt 3. april 2003.

Forskrift om rammeplan for lektorutdanning for trinn 8-13

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet [dato] med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15 § 3-2 annet ledd.

§ 1 VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL

Forskriften s virkeområde er utdanning som kvalifiserer for tilsetting som lektor, jf. krav fastsatt med hjemmel i lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringsloven) av 17. juli 1998 § 10-1.

Forskriftens formål er å legge til rette for at utdanningsinstitusjonene tilbyr en lektorutdanning for trinn 8 – 13 som er integrert, profesjonsrettet, forsknings- og erfaringsbasert og av høy faglig kvalitet, og som imøtekommer samfunnets og skolens behov. Utdanningen skal forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for grunnopplæringen.

Lektorutdanningen skal kvalifisere kandidatene til å videreutvikle skolen som en institusjon for læring og dannelse i demokratisk og flerkulturelt samfunn. Utdanningen skal være rettet mot undervisning på trinn 8-13 og kunnskap om ungdomskultur og evne til å motivere for læring skal være sentrale elementer i utdanningen.

Etter endt utdanning skal kandidatene kunne ivareta opplæring om samiske forhold og ha kunnskap om samisk ungdoms rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for trinn 8-13.

§ 2 LÆRINGSUTBYTTE

Læringsutbyttebeskrivelsene imøtekommer Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, nivå 7 (syklus 2).

Kandidaten skal etter fullført lektorutdanning 8-13 ha følgende samlede læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Kandidaten

- har avansert kunnskap innenfor valgte fag og spesialisert innsikt i et profesjonsrelevant fagområde
- har inngående kunnskap om vitenskapelige problemstillinger, forskningsteorier og -metoder i faglige, pedagogiske og fagdidaktiske spørsmål
- har bred forståelse for skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og opplæringsløpet
- har inngående kunnskap om relevant forskningslitteratur og gjeldende lov- og planverk, og kan anvende denne på nye områder som er relevant for profesjonsutøvelsen
- har kunnskap om ungdomskultur og ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og kulturelle kontekster

Ferdigheter

Kandidaten

- kan orientere seg i faglitteratur, analysere og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teorier innenfor fagområdene
- kan anvende faglitteratur og andre relevante informasjonskilder til å strukturere og formulere faglige resonnementer på ulike områder
- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset og profesjonsrelevant forskningsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- kan anvende forsknings- og erfaringsbasert kunnskap til å planlegge og lede undervisning som fører til gode faglige og sosiale læringsprosesser
- kan på et selvstendig og faglig grunnlag bruke varierte arbeidsmetoder, relevante metoder fra forskning og faglig utviklingsarbeid til å differensiere og tilpasse opplæring i samsvar med gjeldende læreplanverk, og skape motiverende og inkluderende læringsmiljø
- kan beskrive kjennetegn på kompetanse, vurdere og dokumentere elevers læring, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elevene kan reflektere over egen læring og egen faglige utvikling

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan bidra til innovasjonsprosesser og nytenkning og gjennomføre profesjonsrettet faglig utviklingsarbeid
- kan formidle og kommunisere faglige problemstillinger knyttet til profesjonsutøvelsen på et faglig avansert nivå
- kan opptre profesjonelt og kritisk reflektere over og analysere faglige, profesjonsetiske, forskningsetiske og utdanningspolitiske spørsmål og problemstillinger
- kan med stor grad av selvstendighet videreutvikle egen kompetanse og bidra til både kollegers og skolens faglige og organisatoriske utvikling
- kan bygge relasjoner til elever og foresatt, og samarbeide med aktører som er relevante for skoleverket

§ 3 STRUKTUR OG INNHOLD

Fullført lektorutdanning omfatter tre fag, utgjør 300 studiepoeng og gir mastergrad. Utdanningen skal kvalifisere for undervisning på 8.-13.trinn. Det stilles følgende minstekrav til omfang av studiepoeng i hvert fag:

- Fag I: minst 160 studiepoeng i et fag som gir undervisningskompetanse på trinn 8-13
- Fag II: minst 60 studiepoeng i et fag som gir undervisningskompetanse på trinn 8-13
- Profesjonsfag: 60 studiepoeng

Den enkelte institusjon kan fordele 20 studiepoeng selv.

Utdanningen skal organiseres på en måte som sikrer progresjon og sammenheng mellom de faglige elementene som inngår.

Alle fagene som inngår i utdanningen skal være forskningsbaserte og forankret i et forskningsaktivt fagmiljø. Utdanningen skal være nivåddifferensiert: 60 % av utdanningen skal defineres som lavere grads studier, mens 40 % av utdanningen skal kunne defineres som studier på høyere grads nivå. Fag I, profesjonsfaget og praksis skal bestå av både lavere og høyere grads studier. Innenfor disse rammene avgjør institusjonene oppbygging av programmet.

I fag I eller fag II skal det i tredje studieår inngå fordypningsoppgave som skal vurderes med karakteruttrykket bestått / ikke bestått. En profesjonsrelevant masteroppgave av minimum 30 studiepoengs omfang skal inngå i fag I. Examen philosophicum, eller tilsvarende, skal inngå som en del av studiepoengene fordelt på fag I.

Profesjonsfaget skal bestå av minst 30 studiepoeng pedagogikk og minst 30 studiepoeng fagdidaktikk. Fagdidaktikk skal være tilpasset og relevant for studentenes fag I og fag II. For institusjoner som integrerer fagdidaktikk i fag I eller fag II må antallet studiepoeng i fagene økes tilsvarende. Examen pedagogicum, eller tilsvarende, skal inngå som en del av profesjonsfaget.

Den enkelte utdanningsinstitusjon skal legge til rette for og dokumentere samarbeid mellom alle involverte fagmiljø i utdanningen. Institusjonene skal sørge for at studentene på lektorutdanningen møter tverrfaglige profesjonsrelevante problemstillinger og har jevnlig erfaringsutveksling gjennom hele studieløpet. Institusjonene skal gi studentene mulighet til å delta i skoler relevante FoU-prosjekter.

Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for internasjonal mobilitet og for internasjonale perspektiver i utdanningen.

Praksis

Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. Omfanget av praksis skal være minst 100 dager og knyttes til profesjonsfaget, fag I og fag II. Studentene skal ut i praksis i minst fire av fem studieår.

Studentene skal i løpet av de to siste årene i utdanningen ha en sammenhengende praksisperiode med særlig fokus på selvstendig opplæringsansvar. Denne skal utgjøre grunnlaget for en sluttvurdering av studenten. Studentene må ha bestått studieårets praksis for å kunne gå videre i praksisopplæringen. All praksis må være avsluttet og bestått før avsluttende eksamen.

Studentene skal ha praksis både på ungdomsskole og i videregående opplæring. Det skal sikres at studenter med fagbakgrunn fellesfagene i videregående opplæring møter elever på ulike studieprogrammer i løpet av praksisopplæringen.

§ 4 NASJONALE RETNINGSLINJER, KJENNETEGN OG PROGRAMPLAN

Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for fagene og indikatorer for hva som kjennetegner lærerutdanning av høy kvalitet. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplaner for lektorutdanningen med bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Dette skal sammen med programplanen vedtas av institusjonens styre.

§ 5 FRITAKSBESTEMMELSER

Eksamen eller prøve som ikke er avlagt som en del av lektorutdanning for trinn 8-13, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3–5 i lov om universiteter og høyskoler. Utdanning som kan gi grunnlag for fritak må romme skolerelevante fag som tilsvarer de fag som tilbys i lektorutdanningen.

§ 6 IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSREGLER

Forskriften trer i kraft [dato]. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2013-2014.

Studenter som følger tidligere studieplaner har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 1. august 2019.

Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning

for trinn 8-13

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet [dato] med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15 § 3-2 annet ledd.

§ 1 VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL

Forskriftens virkeområde er praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8-13.

Forskriftens formål er å legge til rette for at utdanningsinstitusjonene tilbyr en integrert, profesjonsrettet og forsknings- og erfaringsbasert utdanning av høy faglig kvalitet og med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. Utdanningen skal forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplaner for grunnopplæringen.

Utdanningen skal kvalifisere kandidatene til å ivareta opplæring om samiske forhold og gi kunnskap om samisk ungdoms rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for trinn 8-13.

§ 2 LÆRINGSUTBYTTE

Læringsutbyttebeskrivelsene er formulert med utgangspunkt i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverks nivå 6 (syklus 1) og nivå 7 (syklus 2).

Kandidaten skal etter fullført praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8-13 ha følgende samlede læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Kandidaten

- har inngående fagdidaktisk og pedagogisk kunnskap rettet mot trinn 8-13
- har solid forståelse for skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og opplæringsløpet
- har inngående kunnskap om og evne til å holde seg oppdatert på gjeldende lov- og planverk for profesjonsutøvelsen
- har solid kunnskap om ungdomskultur og ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og kulturelle kontekster
- har bred kunnskap om læringsstrategier, læringsarenaer og arbeidsmetoder generelt og særlig i to fag

Ferdigheter

Kandidaten

- kan planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning basert på forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- kan lede og legge til rette for undervisningsforløp som fører til gode faglige og sosiale læringsprosesser
- kan bruke varierte arbeidsmetoder, differensiere og tilpasse opplæring i samsvar med gjeldende læreplanverk, og skape motiverende og inkluderende læringsmiljø

- kan beskrive kjennetegn på kompetanse, vurdere og dokumentere elevs læring, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elevene kan reflektere over egen læring og egen faglige utvikling

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan formidle pedagogiske og fagdidaktiske problemstillinger på et avansert nivå
- innehar en profesjonell holdning og kan kritisk reflektere over faglige, profesjonsetiske og utdanningspolitiske spørsmål
- kan med stor grad av selvstendighet videreutvikle egen kompetanse og bidra til både kollegers og skolens utvikling
- kan bygge relasjoner til elever og foresatte, og samarbeide med aktører som er relevante for skoleverket

§ 3 STRUKTUR OG INNHOLD

Praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8-13 skal kvalifisere for og gi undervisningskompetanse i to skolefag. Praktisk-pedagogisk utdanning består av følgende komponenter:

- 30 studiepoeng pedagogikk
- 30 studiepoeng fagdidaktikk
- Minst 60 dager praksis som inngår som en integrert del av pedagogikk og fagdidaktikk

Fagdidaktikken skal knyttes til studentenes masterfag og et annet skolerelatant fag i studentens fagkrets. Opplæring i fagdidaktikk, pedagogikk og praksis skal tilpasses undervisning på trinn 8-13.

Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. I siste semester skal studentene ha en sammenhengende praksisperiode med særlig fokus på selvstendig opplæringsansvar

Studentene skal ha praksis både på ungdomsskole og i videregående opplæring. Studenter med fagbakgrunn i fellesfagene i videregående opplæring skal møte elever på ulike studieprogrammer i løpet av praksisopplæringen. Studenter som er tilsatt i skolen må ha minimum 50 % av praksis på annen skole enn egen arbeidsplass.

§ 4 NASJONALE RETNINGSLINJER, KJENNETEGN OG PROGRAMPLAN

Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplan for den praktisk-pedagogiske utdanningen med bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, progresjon, arbeidsformer og vurderingsordninger. Programplanen skal fastsettes av institusjonens styre. Institusjonenes styre har overordnet ansvar for godkjenning og kvalitetssikring av utdanningen i henhold til det som er spesifisert i de nasjonale retningslinjene

§ 5 FRITAKSBESTEMMELSER

Eksamen eller prøve som ikke er basert på rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning 8-13, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3-5 i lov om universiteter og høyskoler. Utdanning som kan gi grunnlag for fritak i den obligatoriske delen må omfatte praksisopplæring.

§ 6 OPPTAK

For å bli tatt opp til praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8-13 må søker ha en mastergrad som inneholder to relevante fag som gir kompetanse til å undervise på trinn 8-13, jf. forskrift 23. juni 2006 nr 724 til opplæringslova kapittel 14. Ett av fagene må være på masternivå. Opptak forutsetter gjennomsnittskarakteren C eller bedre i disse fagene .

§ 7 IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSREGLER

Forskriften trer i kraft [dato]. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2013-2014. § 6 om opptak trer i kraft for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2018/2019.

Studenter som følger tidligere rammeplaner har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 31. desember 2016. Fra dette tidspunkt oppheves rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning av 3. april 2003.

Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet [dato] med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1.april 2005 nr 15 § 3-2 nr. 2

§1 VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL

Forskriftens virkeområde er praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8 – 13.

Forskriftens formål er å legge til rette for at utdanningsinstitusjonene tilbyr en praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8 – 13 som er profesjonsrettet og forsknings- og erfaringsbasert og av høy faglig kvalitet, og som er integrert og gir helhet og sammenheng mellom profesjonsfaget og praksis. Utdanningen skal forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for grunnopplæringa.

Utdanningen skal sikre at kandidatene kan videreutvikle skolen som en institusjon for læring og dannelse i et demokratisk samfunn. Utdanningen skal ivareta perspektiver knyttet til likestilling og det flerkulturelle samfunn, og skape forståelse for den inkluderende skole, uavhengig av forutsetninger, sosial, kulturell og språklig bakgrunn.

Utdanningen skal sikre at kandidatene kan ivareta opplæring om samiske forhold og har kunnskap om samiske ungdoms rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for trinn 8-13.

§ 2 LÆRINGSUTBYTTE

Kandidaten skal etter fullført yrkesfaglærerutdanning ha følgende samlede læringsutbytte, definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

KUNNSKAP

Kandidaten

- har kunnskap om gjeldende lovverk og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- har bred kunnskap om yrkesfag, pedagogikk og yrkesdidaktikk, arbeidsmetoder/verktøy og prosesser som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- kan se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- har kunnskap om skolens mandat, opplæringsens verdigrunnlag, og det helhetlige opplæringsløpet fra ungdomstrinnet til endt fag- eller yrkesopplæring (8 -13 trinn).
- har bred kunnskap om ungdomskultur, ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen innenfor det yrkespedagogiske og det yrkesfaglige området, og kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet

FERDIGHETER

Kandidaten

- kan anvende sine yrkesfaglige, pedagogiske, yrkesdidaktiske og teknologiske kunnskaper
- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere relevant fag- og yrkesopplæring tilpasset elevenes/lærlingenes behov
- kan vurdere og dokumentere elevs læring og utvikling, gi læringsfokuserede tilbakemeldinger og bidra til at elevene/lærlingene kan reflektere over egen læring

- kan orientere seg i faglitteraturen og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teorier knyttet til ungdomstrinnet og fag- og yrkesopplæring (8-13.trinn)
- kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer, og reflektere over egen yrkesutøvelse og justere denne under veiledning
- kan bruke og henviser til relevante forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesfaglig og pedagogisk utviklingsarbeid

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten

- har innsikt i relevante faglige og yrkesetiske problemstillinger kan formidle sentralt fagstoff skriftlig, muntlig og gjennom andre dokumentasjonsformer og via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne kan motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkes stolthet og yrkesidentitet
- kan analysere egne behov for kompetanseheving og ha endrings- og utviklingskompetanse for å møte framtidens behov i skole, arbeids- og samfunnsliv
- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeidsliv, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis
- kan bygge gode relasjoner til elever/lærlinger og skape konstruktive og inkluderende læringsmiljø, også for minoriteter og i manns- eller kvinnedominerte miljøer
- kan bygge gode relasjoner til foresatte, kommunisere og samarbeide med andre aktuelle samarbeidspartnere

§ 3 STRUKTUR OG INNHOLD I PRAKTISK-PEDAGOGISK UTDANNING FOR YRKESFAG

Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag skal kvalifisere for undervisning i fag på trinn 8-13.

Utdanningen har et omfang på 60 studiepoeng og består av *pedagogikk*, 30 studiepoeng, og *yrkesdidaktikk*, 30 studiepoeng. Veiledet pedagogisk praksis skal inngå som en integrert del av begge fagområdene.

Utdanningen organiseres i to emnegrupper:

Emnegruppe 1: *Ledelse av læreprosesser* - ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv

Emnegruppe 2: *Skolen i samfunnet* - ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et organisasjons- og samfunnsperspektiv

Emnegruppene kan deles i ulike emner. Institusjonenes programplaner skal knytte pedagogikk, yrkesdidaktikk og praksis til de to emnegruppene.

I utdanningen skal kandidatene gjennomføre et tverrfaglig utviklingsprosjekt. Utviklingsprosjektet skal kombinere pedagogikk, yrkesdidaktikk og praksis og utgjør 10 studiepoeng av studiet. .

Praksisopplæringens omfang og organisering

Praksisopplæring skal være veiledet, vurdert og variert, inngå som en integrert del av begge emnegruppene og fordeles over begge semestre. Det skal være progresjon i praksisopplæringen.

Omfanget av praksisopplæringen skal være 60 dager (8.-13.trinn).

Praksisopplæringen skal i hovedsak gjennomføres i videregående skole og fordeles på de ulike trinnene i programfaget. Minst ti dager skal gjennomføres på ungdomstrinnet (8.–10. trinn).

§ 4 NASJONALE RETNINGSLINJER, KJENNETEGN OG PROGRAMPLAN

Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for fagene og indikatorer for hva som kjennetegner lærerutdanning av høy kvalitet. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplan for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag med bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Institusjonenes styre fastsetter programplanen.

§ 5 OPPTAK

Opptakskrav til praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag er fullført treårig relevant profesjonsrettet bachelorutdanning¹ og minimum to års relevant yrkespraksis.

§ 6 FRITAKSBESTEMMELSER

Eksamen eller prøve som ikke er avlagt som en del av praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3-5 i lov om universiteter og høyskoler.

Fritak/innplass skal føres på vitnemålet og dokumentasjon for realkompetanse må følge vitnemålet.

§ 7 IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSREGLER

Forskriften trer i kraft [dato]. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2013-2014.

Studenter som følger tidligere rammeplaner har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 31. desember 2016. Fra dette tidspunkt oppheves forskrift til rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning av fastsatt 3.april 2003.

Jf. forskrift til opplæringslova § 14 er opptakskrav til praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag i overgangsperioden fra 2013 til 2016

- fag-/svennebrev eller annen fullført treårig yrkesutdanning på videregående nivå, generell studiekompetanse, 2 års relevant yrkesteoretisk utdanning utover videregående skoles nivå og 4 års yrkespraksis², eller
- fullført treårig relevant profesjonsrettet bachelorutdanning og minimum to års relevant yrkespraksis

¹ Utdanningene som godkjennes må være relevant i henhold til kompetansemålene innenfor de aktuelle studieprogrammene i gjeldende læreplanverk for 8.-13. trinn

² To års læretid kan inngå i de fire årene

Forskrift om rammeplan for yrkesfaglærerutdanning for trinn 8-13

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet [dato] med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1.april 2005 nr 15 § 3-2 nr. 2

§1 VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL

Forskriftens virkeområde er yrkesfaglærerutdanning for trinn 8-13.

Forskriftens formål er å legge til rette for at utdanningsinstitusjonene tilbyr en yrkesfaglærerutdanning for trinn 8 – 13 som er profesjonsrettet, forsknings- og erfaringsbasert og av høy faglig kvalitet. Institusjoner som tilbyr denne utdanningen skal legge til rette for en integrert utdanning med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, yrkesfag og praksis. Utdanningen må forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for grunnopplæringa.

Utdanningen skal sikre at kandidatene kan videreutvikle skolen som en institusjon for læring og dannelse i et demokratisk samfunn. Utdanningen skal ivareta perspektiver knyttet til likestilling og det flerkulturelle samfunn, og skape forståelse for den inkluderende skole, uavhengig av forutsetninger, sosial, kulturell og språklig bakgrunn.

Utdanningen skal sikre at kandidatene kan ivareta opplæring om samiske forhold og har kunnskap om samiske ungdoms rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for trinn 8-13.

§ 2 LÆRINGSUTBYTTE

Kandidaten skal etter fullført yrkesfaglærerutdanning ha følgende samlede læringsutbytte, definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

KUNNSKAP

Kandidaten

- har kunnskap om gjeldende lovverk og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- har bred kunnskap om yrkesfag, pedagogikk og yrkesdidaktikk, arbeidsmetoder/verktøy og prosesser som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- kan se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- har kunnskap om skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag, og det helhetlige opplæringsløpet fra ungdomstrinnet til endt fag- eller yrkesopplæring (8 -13 trinn).
- har bred kunnskap om ungdomskultur, ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen innenfor det yrkespedagogiske og det yrkesfaglige området, og kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet

FERDIGHETER

Kandidaten

- kan anvende sine yrkesfaglige, pedagogiske, yrkesdidaktiske og teknologiske kunnskaper
- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere relevant fag- og yrkesopplæring tilpasset elevenes/lærlingenes behov
- kan vurdere og dokumentere elevs læring og utvikling, gi læringsfokuserede tilbakemeldinger og bidra til at elevene/lærlingene kan reflektere over egen læring
- kan orientere seg i faglitteraturen og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teorier knyttet til ungdomstrinnet og fag- og yrkesopplæring (8-13.trinn)

- kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer, og reflektere over egen yrkesutøvelse og justere denne under veiledning
- kan bruke og henvise til relevante forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesfaglig og pedagogisk utviklingsarbeid

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten

- har innsikt i relevante faglige og yrkesetiske problemstillinger kan formidle sentralt fagstoff skriftlig, muntlig og gjennom andre dokumentasjonsformer og via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne kan motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet
- kan analysere egne behov for kompetanseheving og ha endrings- og utviklingskompetanse for å møte framtidens behov i skole, arbeids- og samfunnsliv
- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeidsliv, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis
- kan bygge gode relasjoner til elever/lærlinger og skape konstruktive og inkluderende læringsmiljø, også for minoriteter og i manns- eller kvinnedominerte miljøer
- kan bygge gode relasjoner til foresatte, kommunisere og samarbeide med andre aktuelle samarbeidspartnere

§ 3 STRUKTUR OG INNHOLD I YRKESFAGLÆRERUTDANNINGEN

Treårig yrkesfaglærerutdanning kvalifiserer for undervisning på trinn 8-13.

Yrkesfaglærerutdanningen skal ha et omfang på 180 studiepoeng og bestå av:

- *Profesjonsfag 60 studiepoeng med veiledet yrkespedagogisk praksis – pedagogikk 30 studiepoeng og yrkesdidaktikk 30 studiepoeng*
- *Yrkesfag 120 studiepoeng med veiledet yrkesfaglig praksis – yrkesfaglig bredde 60 studiepoeng og yrkesfaglig dybde 60 studiepoeng*

Utdanningen organiseres i to emnegrupper.

Emnegruppe 1: *Ledelse av læreprosesser* - ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv

Emnegruppe 2: *Skolen i samfunnet* - ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et organisasjons- og samfunnsperspektiv

Emnegruppene inndeles i ulike integrerte emner. Institusjonenes programplaner skal knytte profesjonsfag, yrkesfag og praksis til de to emnegruppene.

Studentene skal levere en bacheloroppgave i 3. studieår. Oppgaven utgjør 30 studiepoeng og skal være tverrfaglig. 10 studiepoeng kobles til profesjonsfaget (pedagogikk og yrkesdidaktikk) og 20 studiepoeng til yrkesfaget (yrkesfaglig bredde).

Institusjonene skal legge til rette for fleksible organiseringsformer, et internasjonalt semester og et internasjonalt perspektiv i utdanningen.

Profesjonsfag

Faget skal ivareta sammenhengen mellom profesjonsfag, yrkesfag og pedagogisk praksis i utdanningen og skal være gjennomgående i hele utdanningen. Faget skal danne den lærerfaglige plattformen i utdanningen, være praktisk rettet, være et verdi- og dannelsesfag og gi studentene en

felles identitet som lærer i skolen. Profesjonsfaget skal bidra til kunnskap om mangfoldet i elevenes bakgrunn og faglige forutsetninger, og bidra til at studentene utvikler kompetanse om ungdoms utvikling, læring og om ungdomskultur.

Yrkesfag

Faget skal videreutvikle studentenes yrkesfaglige kompetanse utover Vg3-nivå innenfor sitt yrkesområde (yrkesfaglig dybde). Det skal også gi innsikt i fellestrekk og særtrekk i de fagene/yrkene som inngår i utdanningsprogrammet studentene skal undervise i på ungdomstrinnet, og bredde Vg1 og Vg2 (yrkesfaglig bredde). Faget knyttes til profesjonsfaget og yrkesfaglig praksis i arbeidslivet, og skal være gjennomgående i hele utdanningen.

Praksis

Praksisopplæring skal være veiledet, vurdert og variert, inngå som en integrert del av begge emnegruppene og fordeles over semestrene utdanningen pågår. Det skal være progresjon i praksisopplæringen.

Omfanget av praksisopplæringen skal være minimum 130 dager, fordelt med 70 dager veiledet yrkespedagogisk praksis (8.-13.trinn), og 60 dagers veiledet yrkesfaglig praksis knyttet til arbeidslivet.

Yrkespedagogisk praksis skal i hovedsak gjennomføres i videregående skole og fordeles på ulike trinn. Minst ti dager skal gjennomføres på ungdomstrinnet (8.–10. trinn).

§ 4 NASJONALE RETNINGSLINJER, KJENNETEGN OG PROGRAMPLAN

Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for fagene og indikatorer for hva som kjennetegner lærerutdanning av høy kvalitet. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplaner for yrkesfaglærerutdanningen med bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Programplan skal vedtas av institusjonenes styre

§ 5 FRITAKSBESTEMMELSER

Eksamen eller prøve som ikke er avlagt som en del av yrkesfaglærerutdanningen kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3-5 i lov om universiteter og høyskoler. Søkere med *praktisk pedagogisk utdanning* med yrkesdidaktikk kan gis fritak for inntil 60 studiepoeng pedagogikk og yrkesdidaktikk.

Dokumentasjon av realkompetanse kan gi grunnlag for fritak.

Fritak/innpass skal føres på vitnemålet og dokumentasjon av realkompetanse må følge vitnemålet.

§ 6 IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSREGLER

Forskriften trer i kraft [dato]. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2013-2014.

Studenter som følger tidligere rammeplaner har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 31. desember 2018. Fra dette tidspunkt oppheves forskrift til rammeplanene for den treårige yrkesfaglærerutdanningen, fastsatt 10.januar 2006.

Innspill fra Universitetet i Oslo til rammeplanutvalget. 8-13 og PPU

Universitetet i Oslo viser til den pågående prosessen rundt ny rammeplan 8-13 og informasjon fra komiteen som er formidlet til sektoren underveis i arbeidet. Vi ønsker allerede nå å gi noen innspill til komiteen, men vil selvsagt også følge opp i fbm høringsrunden senere.

Universitetet i Oslo har siden 2003 tilbudt en 5-årig integrert lektorutdanning og mener det er positivt at det nå kommer en egen rammeplan for de integrerte lektorutdanningene. Planene er viktige fordi de vil bidra til å tydeliggjøre institusjonenes forpliktelser til å videreutvikle lektorutdanninger med høy kvalitet og relevans. Det er en klar fordel at vi får planer som tydeliggjør forpliktelsene til samarbeid om lektorutdanningen, mellom fagmiljøer som bidrar til undervisningen på lærestedene, mellom studiefag, pedagogikk, didaktikk og praksisfeltet.

På bakgrunn av de erfaringer UiO har som lærerutdanner, både knyttet til 5-årig integrert lektorutdanning og PPU, har vi noen innspill til de rammeplanene som nå er under utarbeidelse.

Om fagstudier/faglig fordypning

I utkastet til rammeplan får fagstudiene mindre oppmerksomhet og det ser ut til at fagstudienes plass i lektorutdanningen begrenses sammenlignet med i dag. Et av kjennetegnene ved dagens integrerte lektorutdanning er fokus på høy faglig kompetanse hos de ferdige kandidatene. I et samfunn med et stadig økende omløp av kunnskap i endring, har skolen behov for lærere med en beredskap til å møte ny kunnskap og må selv ha ferdigheter til å delta i utviklingen av ny kunnskap. Det er behov for lærere med høy faglig styrke og trygghet og med kunnskap til å kunne undervise på avansert nivå. I dialog med skolene er nettopp den tunge fagligheten trukket fram som en viktig kvalitet ved lektorutdanningen.

Muligheten for faglig fordypning er også vært noe som er viktig for rekruttering av nye studenter og som dagens lektorstudenter gir uttrykk for var utslagsgivende for deres valg, at de søkte seg til universitetet framfor til grunnskole-/allmennlærerutdanningen. Å sikre god rekruttering til lektorutdanningen er avgjørende for framtidens skole, særlig til fag der det er stort behov for å erstatte høyt kvalifiserte lektorer som er på vei til å nå pensjonsalder. For UiO er det særdeles viktig at kravene til den faglige kompetansen beholdes i en ny 5-årig integrert lektorutdanning. I utkastene er det nevnt at Fag 1 kan få krav om minimum 135 studiepoeng, dette vil i tilfelle være en svekking på 35 studiepoeng fra dagens lektorutdanning ved UiO hvor Fag 1 har krav om 170 studiepoeng.

I forslaget til læringsutbyttebeskrivelsene konstaterer vi at kun 1 av i alt 19 punkter eksklusivt er knyttet til fagkompetanse i Fag 1 mens 17 av 19 punkter er knyttet til profesjonsfaget. For å sikre at den integrerte lektorutdanningen fortsatt skal bidra til høyt faglig kvalifiserte lærere er det essensielt at læringsutbyttebeskrivelsene også knyttes tett til fagstudiene.

I utkast til rammeplanen er det definert at utdanningen skal inneholde en profesjonsrettet bachelor- og en profesjonsrettet masteroppgave. Det bør ikke begrense muligheten til å skrive bachelor- og masteroppgaver innen "vanlige" faglige tema. Det er behov for lærere med høy faglig kompetanse i skoleverket, og det er konsensus om at lærernes kompetanse er en helt

vesentlig faktor for å oppnå gode læringsresultater i skolen. Vi mener det bør vernes om den fagkompetansen de universitetsutdannede lærerne representerer. Med et stadig økt fokus på arbeid i team av lærere på skolene bør differensiert kompetanse være et fortrinn for god skoleutvikling. Det at lærere har fordypning innenfor ulike felt er en styrke for framtidens skole.

Om praksis

Forslaget til ny rammeplan legger opp til en betraktelig økning i antall dager i praksis i studiet. (100 dagers praksis). Det er 40 % mer enn det som kreves for vanlig PPU og 25 % mer enn det Lektorprogrammet ved UiO har i dag. UiO synes et fokus på tettere kobling til praksisfeltet er et godt initiativ, men er usikker på hvor denne økte belastningen skal hentes fra. Uavhengig av eventuell studiepoengfesting må det komme tydeligere fram hvordan praksis knyttes til fagene og hvordan det skal fordeles på høyere og lavere grads studier. Skal praksis inkluderes i undervisningsfagene, må rammen spesifiseres. Dersom praksis skal inkluderes i undervisningsfagene er UiO bekymret for en ytterligere svekking av fagene i utdanningen.

Det er videre foreslått at studentene skal ut i praksis i minimum fire av fem studieår. Praksis vil med dette måtte bli et logistisk bærende element i lektorutdanningen. På fagemnene i lektorprogrammet er det i dag stor grad felles undervisning med andre studieprogram ved UiO. Rent faglig er dette ønskelig da studenter med ulik innfallsvinkel til faget gir utdanningen ulikt innhold og er en selvstendig verdi i undervisningen. Utvidet praksis i dagens lektorprogram ved UiO har ført til at studentene er redd for å miste undervisning i fagemnene som skjer mens de er i praksis. Praksiskravet (omfang, plassering i studieløpet, integrasjon også i undervisningsfagene) innebærer at det blir vanskelig å undervise studenter fra ulike program samtidig ved universitetene.

Om krav til karakter for 4.år

Det er fremmet forslag om gjennomsnitt på karakteren C for å kunne påbegynne 4. år i utdanningen. En 5-årig integrert utdanning er å forstå som en profesjonsutdanning hvor alle 5 år må være gjennomført for å kunne oppnå en definert kompetanse. Rent formelt blir studentene tatt opp til et 5-årig studieløp og studenten må kunne forvente å få gjennomføre studiet dersom emner/eksamener består i henhold til normale progresjonsregler. Det er problematisk å innføre nye opptakskrav i løpet av et studium studenten allerede er tatt opp til. Dersom studenter blir tvunget til å avbryte en 5-årig utdanning vil det måtte være mulig å oppnå en formell kompetanse ved avbrudd. Studentene vil etter 3 år på en 5-årig integrert lærerutdanning kun stå igjen med mange studiepoeng som høyst sannsynlig ikke kvalifiserer til en bachelorgrad.

Ny rammeplan for PPU

Det er foreslått krav om oppnådd mastergrad samt to fag i fagkretsen for å kunne søke opptak til PPU. UiO støtter fokus på og utviklingen av en faglig sterk lærerutdanning på masternivå, men har noen betenkeligheter knyttet til forslaget.

Dersom man ser på dagens studenter på PPU er det nasjonalt en god del studenter med bachelorgrad som bakgrunn. En bachelorutdanning er en god faglig grunnutdanning som i kombinasjon med PPU vil utdanne kandidater skolen har behov for, kanskje særlig innenfor realfag og språkfag og på trinnene 8-11.

Et absolutt krav om to fag i grunnutdanningen er problematisk. Det finnes i dag enfaglige bachelor/mastertilbud som er undervisningsfag/ skolerrelevante fag. Ved UiO gjelder dette særlig vanskelige språkfag som latin, kinesisk, japansk og arabisk og fag som musikk.

Senter for fremragende utdanning –Professional Learning in Teacher Education (ProTed)

UiO og UiT har blitt tildelt det første nasjonale SFU. ProTed skal være et senter for utvikling av en forskningsbasert og praksisrettet lærerutdanning ved universitetene i Oslo og Tromsø. Som et nasjonalt senter skal utviklet kunnskap også innebærer spredning av resultater til andre utdanningsinstitusjoner i Norge. For UiO er det viktig at en ny rammeplan ikke legger formelle hindringer i veien for å teste ut ulike modeller for senterets faglige utvikling gjennom de ulike arbeidspakkene senteret er bygget opp rundt:

- Gode praksiser i fag/emner
- Universitetsskoler og profesjonell praksis
- Digitale læringsomgivelser
- Kompetanseutvikling for studieledelse
- Integreerte studiedesign

Til:
HF Det humanistiske fakultet
UV Det utdanningsvitenskapelige fakultet
SV Det samfunnsvitenskapelige fakultet
TF Det teologiske fakultet
MN Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Dato: 24.09.2012
Saksnr.: 2012/10577 JONNYRSU

Høring - Forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8-13

Universitetet i Oslo har mottatt høring fra Kunnskapsdepartementet om forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8-13. Departementets høringsfrist er 30. november 2012. Vi vil i dette notatet gjøre rede for den planlagte prosessen med å utarbeide et høringssvar fra UiO.

Høringen omfatter forslag til forskrifter om rammeplaner for 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag, Yrkesfaglærerutdanning for trinn 8-13, Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, 5-årig integrert lektorutdanning for trinn 8-13 og Praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8-13. Siden det for UiOs vedkommende er de to siste dokumentene som er mest relevante, er høringsprosessen basert på disse.

Universitetsdirektøren gir Det utdanningsvitenskapelige fakultet i oppdrag å utforme utkast til høringssvar fra UiO. Fakultetet må påse at synspunkter fra fakultetene som deltar i Lektorprogrammet og fra studentene blir ivaretatt.

Høringen vil bli lagt fram for den sentrale studiekomiteen på møtet 11. oktober. Høringen skal også legges fram for programrådet for Lektorprogrammet.

Utkast til høringssvar bør foreligge i begynnelsen av november, slik at det kan sirkuleres til fakultetene som deltar i Lektorprogrammet før departementets høringsfrist. Endelig høringssvar godkjennes av UiOs ledelse.

Med hilsen

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

for Monica Bakken
studiedirektør

Saksbehandler: Jonny Roar Sundnes, 22857198, j.r.sundnes@admin.uio.no

Universitetsdirektøren
Kontoradr.: Lucy Smiths hus,
Problemveien 7, 9. et., 0313 Oslo

Telefon: 22 85 63 01
Telefaks: 22 85 44 42
postmottak@admin.uio.no
www.uio.no